

מסורת הש"ס

א) נלקמן כט: ג. נח:א.
ב) נלקמן יט:א.
ג) נלקמן כג: טו.
ד) עדות פ"ה מ"ה:
ה) נלקמן כו:א.
ו) נלעיל ח:
ז) נלקמן כד.
ח) כח:א.
ט) נלקמן עט: קט.
י) כ"ה בדפוס, ח' רש"ל מ"י.

גליון הש"ס

גב' א"ל אביי לרב יוסף הא דר"י דשמואל היא שריבין דף ז ע"א ד פה ע"א כמותו ד' י ע"ב:

הגהות הב"ח

א) גב' אדרי' מאיר קרמית לא הכי קאמינא ר' מאיר וכו' רבנן גמליאל:
ב) רש"י ד"ה עשה וכו' מתני' היא.
ג"כ דף ח ע"א:
ד) ד"ה ר' מאיר וכו' בפירקין דף יט ע"א דלמר תנא סומיה דרב ספא ומייתי:
ה) תוב' ד"ה והאי וכו' ומת בברית חוללת:
ו) ד"ה משום וכו' בטיל מלות יצמן אי מת אידיך דריש כ"ל להגיה:

מוסף רש"י

מאמר קונה קנין גמור. לעשות ארוסה גמורה (לקטן נח:). ושניה. אשתו של שני (לקטן יט:). אחי אלו חולצות ואלא מתייבמות. מפרש טעמא בגמרא משום זיקה, דכיון דתבריייהו זקיקן להאי ולהאי, קמא דמייבס פגע באחות משום זיקה, דכיון כחשמו (לקטן כו:). מתרי בתי. משני אחין נפלו (לקטן כו:). ר"ג אומר. אין זיקתה אסרת את זו, דר"ג סובר אין זיקה, כלומר לא חלמא זיקה, הלכך אם מיאנה מיאנה. ותחבס גדולה, ואם לאו תמתין. קטנה אכלו, עד שתגדיל. והיו נשואים גמורין. ותצא הלזו משום אחות אשה. אכל מיהלך לגדולה לא, דפסל את הקטנה עליו משום אחות חלוּה (לקטן קט:).

באחוסה אין. דאפי' כנוסה שמתה מותר באחותה: **עשה זה מאמר**. מתני' היא וי: **מהלך חללה**. נכרית: **יבומי לא מייבמה**. דהויא זרת ערוה בזיקה שכשנפלה לפני אחיו קודם מותו ונזקקה לו נעשית זרה לאשתו בזיקה והויא השתא הכ' נכרית לגביה זרת ערוה בשביל זיקה שהיתה לאחין זה: **מדכ"ש**. צפ' ד'

אחין (לקמן ד' כט). צ"ש אומרים אשתו עמו והלזו תלא משום אחות אשה כו': **קנין גמור**. ותיהוי זרת ערוה ומיפטור אף מן החלילה קמ"ל: **עד שנוגד לו אח ומס**. אותו שני ולו אשה אחרת ונפלו שמהן לפני הנולד: **זיקה**. שזקקה לשני לפני מותו ונעשית זרה לאשתו: **ר"מ היא**. ר"מ קאמר לה להך ברייתא בפירקין וי דלמר תניא כוותיה דרב דאלו ומייתי לה להך מתניתא וקמני סיפא דברי ר"מ: **ומתו כנסוהין שני האחים**. ונפלו **מסייבמות**. משום דתרווייהו זקיקי ליה להאי ותרוייהו זקיקי ליה להאי ואי נסיב חד חדא^(א) [קא] פגע באחות וזקוקתו: **מפרי צסי**. משני אחין נפלו: **לעולם אין זיקה**. והא דקאמר לא מתייבמות משום דאסור לבטל מלות יצמן ואי אמרת לייבס האי חדא דלמא מיית אידך אח ולא מייבס לאידך ונפקא מהאי משום אחות אשה מחלילה ומייבוס הלכך אמרינן ליה לקמא חלוך דאי נמי מיית אידך הדר האי חולץ וחליץ לה ומדינא לבתר חליטה דקמא מצי אידך לייבומי דהשתא מיקיימא מלות יצמן בתרווייהו אלא גזירה דלמא אחי לייבומי ברישא: **ואי אין זיקה**. דלית ליה אסור זיקה מיבטל מלות יצמן ולא איכפת לן דמאן דלית ליה אסור זיקה לא חייש נמי לבטול מלות יצמן: **דהא לר"ג דשמעין ליה אין זיקה**. צפ' ר"ג (לקמן דף נה). שמעינן ליה נמי דלמר מותר לבטל מלות יצמן בפרק צ"ש (לקמן קט:). **דפטן ר"ג אומר נו'**. שני אחין נשואין שני אחיות אחת גדולה ואחת קטנה ומת בעלה של גדולה ונפלה לפני בעל הקטנה מלמדים את הקטנה למאן צבעלה ולעקור נשואיה כדי לייבס את זו שזיקתה של זו חמורה לאסור הקטנה עליו שלא היו נשואיה גמורים שמה תמאן ולכך לא תוציא את זו משום אחות אשה: **ר"ג אומר אם מיאנה מיאנה**. ותחבס הגדולה ואם לאו תמתין גדולה עד שתגדיל קטנה ויבעול ויהיו קידושין גמורין ותלא גדולה משום אחות אשה. אלמא אין זיקה מדשרי קטנה עליה ומותר לבטל מלות יצמן ולר"מ נמי אי

סבר אין זיקה לימא נמי מותר לבטל **אדר"מ קרמית**. נהי נמי דבזיקה סבירא להו כי הדדי צביטול יצמן פליגי: **אפילו לספיקא**. כי הויא דלעיל אדמייבס חד מיית אידך ורבן גמליאל אפי' היכא דודאי בטלה כגון הכא דתמתין עד שתגדיל לא חייש: **הא דרב יודוה**. דלמר לעיל אסור באמה דיש זיקה: **דשמואל היא**. משמיה דשמואל רביה שמיע ליה ולא מרב דהוה נמי רביה: שומרת

ביצד פרק שני יבמות

ית.

והאי דקתני מאמר לאפוקי מב"ש. תימנה דמה ריץ למיתני בשני מקומות לאפוקי מב"ש דלקמן צפ' ד' אחין (דף ג). גבי ג' אחים שנים מהן נשואים שני אחיות כו' קתני נמי עשה זה מאמר ומת וי^(א) חוללת ולא מתייבמת וקאמר רב אשי בגמ' דה"ה אע"ג דלא עשה זה מאמר דיש זיקה והא דקתני מאמר לאפוקי מב"ש וי"ל דאי לאו משנה יתירה הוה דייקין מתני' כפשטה דמשמע דוקא עשה זה מאמר ורב דלמר אין זיקה סבר דמסבא ה"א דיש זיקה ואי לאו משנה יתירה הוה אמרי' דנקט עשה זה מאמר לאפוקי מב"ש:

הא מני ר"מ. דקתני בסיפא **דברי ר"מ** לעיל דפריך ממתני' ה"מ לשנויי נמי הא מני רבי מאיר אלא דניחא ליה לתרזי סתמא דמתני' כוותיה:

הני מתרי בתי קאתיין. הלשון מגומגם דמשמע דלפשר להם להיות מצית אחד ולא הי"ל למימר טפי אלא ואי אין זיקה האי לייבס חדא כו':

משום דקסבר אסור אבטל מצות יבמין. הא דלא כר"ע דלרבי עקיבא כי חליץ נמי צטיל מלות יצמן^(א) וי^(ב) (מדאדך) דדריש בפרק החולץ (לקמן מד. וסס) בית חלוץ הכתוב קראו ביתו ומדלאורייתא אחות חלוּה הויא כאחות אשה:

דלמא אדמייבס חד מיית אידיך בו'. ואי"ת הא רבן למיתה לא חשו דלית להו שמתקנין לו אשה אחרת שמה תמות אשתו (יומא ג). ור"מ גופיה לא חייש לשמא יבקע הנווד ולא לשמא ימות בפרק כל הגט (גיטין דף כח. כט. וסס) וי"ל דלאלתר דוקא לא חייש אכל הכא פעמים שמאחר זמן גדול מלחלוץ ומלייבס אחר חברו ובזמן מרובה חיישינן שמא ימות לכ"ע ואע"ג דאזי מדמה שמא מת לשמא ימות ולשמא מת לא חייש ר"מ אפי' לזמן מרובה דתנן (סס) בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים איכולת בתרומה בחזקת שהוא קיים ושמעתין אחיא כאזי דמשמע דקבלה מיניה אזי לא מדמי להו לגמרי אלא שמא ימות לאחר לשמא מת לזמן מרובה מדע דלא לגמרי מדמי דהא לר' יהודה דחייש לשמא ימות לאחר אי הוה חייש נמי לשמא מת לאחר א"כ אשת כהן שיא צעלה מפתח ביתו לא תאכל בתרומה אלא כשרואה בעלה בפניה חי ואי"ת וליחלוך חד והדר לייבס אידך דתו ליכא למיחש צביטול אפי' ברישא וריצ"ן פי' משום דבשעת נפילה לא חזו תרווייהו כל זמן שלא חלץ לאחת וקשיא לפירושו דאותה שנפלה תחילה תשתרי כי חלץ לשניה דהוה לה יצמה שהותרה ונאסרה דתחזור להמירה הראשון: **ביאנה מיאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל**. ופי' בקונטרס תמתין גדולה עד שתגדיל הקטנה ואין הלשון משמע כן דלא הוה ליה למימר הלזו אלא ותלא משום אחות אשה הוואיל דתמתין נמי אגדולה קאי אלא נראה דתמתין אין זיקה דמכושר הדבר כיון דבהאי ביאה לא מיפטרה גדולה: שומרת

עין משפט ונר מצוה

ד א טו ט"ע אה"ע סימן קעג סעיף יב:

תוספות ישנים

ליבא מסייע ליה יצמחו שמתה כי אע"ג דפליגי תנאי בה מ"מ מיימי שפיר דהלכה כן משום דהוי מחלוקת ואח"כ סתם א"י מיימי מהכא דאשילו לאחר מיתה לא פקעה ליה זיקה ובהא לא איירו תנאי כלל: ואי אמרת יש זיקה הוה זרת אשת אחיו שלא היה בעולמו בזיקה. ואי"ת ונאי קא מיימי הלז ידעי' דאיכא תנאי דסביר אין זיקה. וי"ל דאחיא כן אחי לגמ' יש זיקה. אלא כיון דאמרת דמיתה לא פקעה לה זיקה תקשי מהך אי סבדת יש זיקה דא"כ זיקה חזקה היא כיון דמיתה לא פקעה לה ואין לחלוק בין ממה היא למת הוא כיון שזיקה חזקה כ"כ דמיתה לא פקעה לה: לאפוקי מב"ש. ואי"ת למה לי הא ידעינן דב"ש במקום צ"ה אינה משנה וי"ל דאגטרין לאפוקי משום דאיכא דסבר כאותה ברייתא (לקמן נא:). ואי"ת לקמן נמי אמרינן לאפוקי מב"ש וי"ל דאי לאו יתירא דב' משניות ה"א הכא מסבא טעמא דעבד זה מאמר ולא הוה אמנא ה"ן לא דאע"ג דלא עבד זה מאמר: אדמייבס חד מיית אידך וקא מבטל מלות יצמן. ואי"ת ותלחץ ברישא והדר לייבס דאי לא מיית אידך לייבס ואי מיית לחלוץ האי וי"ל דגזרינן דלמא מייבס ברישא: